

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΡΕΘΥΜΝΟ
2019

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ

Άρθρο 1

Εγγραφές και Ανανέωση Εγγραφής

1. Η διαδικασία εγγραφής των εισαγόμενων στο ΠΤΠΕ προπτυχιακών φοιτητών¹ πραγματοποιείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις κατ' έτος εγκυκλίους εγγραφών επιτυχουσών και επιτυχόντων, μετεγγραφών και εγγραφών ειδικών κατηγοριών του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

2. Μετά την διαδικασία ταυτοποίησης στη Γραμματεία του Π.Τ.Π.Ε., οι φοιτητές παραλαμβάνουν τα στοιχεία του ηλεκτρονικού λογαριασμού που θα έχουν ως μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας. Με την ενεργοποίηση του ηλεκτρονικού λογαριασμού τους έχουν πρόσβαση στις παρακάτω ηλεκτρονικές υπηρεσίες:

- Μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Γραμματείας του ΠΚ [<https://student.cc.uoc.gr/main.asp>] δηλώνουν μαθήματα (με τη δήλωση ανανεώνεται αυτόματα η εγγραφή τους για κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο) και παρακολουθούν τη βαθμολογία τους.
- Μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων [«Εύδοξος»][<https://eudoxus.gr/>] δηλώνουν και προμηθεύονται τα συγγράμματα για τα μαθήματα τα οποία δήλωσαν.
- Μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας [<https://submit-academicid.minedu.gov.gr/>] κάνουν αίτηση και προμηθεύονται την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα, η οποία λειτουργεί και ως «φοιτητικό πάσο».
- Μέσω του Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου (e-mail) του ΠΚ [<https://mail.edc.uoc.gr>] έχουν πρόσβαση και διαχειρίζονται το ηλεκτρονικό γραμματοκιβώτιό τους.

Άρθρο 2

Έναρξη, Διακοπή και Λήξη Μαθημάτων (Εβδομάδες διδασκαλίας)

Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει την 31^η Αυγούστου του επόμενου. Το γενικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των μαθημάτων και των εξεταστικών περιόδων του ΠΠΣ κάθε έτους ορίζεται στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο εγκρίνεται ετησίως από την Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Κρήτης και υιοθετείται και από τα δύο Τμήματα της Σχολής Επιστημών Αγωγής. Συνήθως τα μαθήματα αρχίζουν συνήθως/περίπου την τελευταία εβδομάδα του Σεπτεμβρίου και ολοκληρώνονται την τελευταία εβδομάδα του Μαΐου. Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου έχουν διάρκεια 13 εβδομάδων για να μπορέσουν να θεωρηθούν ολοκληρωμένα και να μπορέσουν οι φοιτητές να εξετασθούν σε αυτά κατά την εξεταστική περίοδο του

---

¹ Στο κείμενο, για λόγους οικονομίας στη γλωσσική διατύπωση και μόνο, η αναφορά σε πρόσωπα και των δύο γενών δηλώνεται με το αρσενικό γένος.

εξαμήνου. Τα μαθήματα διακόπτονται στις επίσημες αργίες της Πολιτείας (όπως αυτές ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του ΠΚ) ή σε έκτακτες περιπτώσεις μετά από απόφαση της διοίκησης του Πανεπιστημίου Κρήτης. Σε περίπτωση ακύρωσης μαθημάτων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου για οποιοδήποτε λόγο πέραν της διακοπής των επίσημων αργιών, πρέπει να γίνουν αναπληρώσεις, ώστε να ολοκληρωθούν οι απαιτούμενες εβδομάδες μαθημάτων πριν την εξεταστική περίοδο. Παράταση της διάρκειας του εξαμήνου για τη διδασκαλία μαθημάτων του ΠΠΣ μπορεί να γίνει μόνο μετά από εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. φυσικές καταστροφές) και απαιτείται έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος και τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Άρθρο 3

Οργάνωση Μαθημάτων – Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

1. Το σύνολο των μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είναι δομημένο με γνώμονα τη διαμόρφωση από τον κάθε φοιτητή μιας ταυτότητας επιστήμονα παιδαγωγού-εκπαιδευτικού που συνεχώς ενημερώνεται για τις εξελίξεις των Επιστημών της Αγωγής και αναστοχάζεται για το εκπαιδευτικό του έργο και για τη βελτίωσή του με βάση τις ιδιαίτερες κλίσεις και ενδιαφέροντά του. Στο πλαίσιο αυτό, το ΠΠΣ προσφέρει τη δυνατότητα στο φοιτητή να επιλέγει μαθήματα διαμορφώνοντας την ακαδημαϊκή ταυτότητά του και την κατεύθυνση που θέλει να έχουν οι σπουδές του. Η δυνατότητα που δίνεται στο φοιτητή για επιλογή μαθημάτων παρέχεται μέσα σε ένα ελεγχόμενο περιβάλλον, το οποίο συνδιαμορφώνεται τόσο από το Π.Τ.Π.Ε. όσο και από τον ίδιο τον φοιτητή. Για τον λόγο αυτό, το ΠΠΣ στηρίζεται σε δύο βασικές μεθοδολογικές αρχές:

- i. Τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού δεν ξεπερνούν ένα ορισμένο ποσοστό των συνολικών μαθημάτων που απαιτείται να πάρει ένας φοιτητής για να λάβει το πτυχίο του.
- ii. Ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να επιλέγει έναν ορισμένο αριθμό μαθημάτων τόσο από συγκεκριμένες επιστημονικές περιοχές, που προτείνονται από το Π.Τ.Π.Ε. ως αναγκαίες για την οικοδόμηση μιας ολοκληρωμένης ταυτότητας παιδαγωγού και ιδιαίτερα εκπαιδευτικού της προσχολικής ηλικίας, όσο και να επιλέγει ελεύθερα μαθήματα από όποια επιστημονική περιοχή επιθυμεί.

Μέσα από αυτή τη δομή το ΠΠΣ στοχεύει στην απόκτηση από τους φοιτητές γνώσεων και την καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε οι φοιτητές να έλθουν σε επαφή τόσο με την εκπαιδευτική πράξη στην προσχολική εκπαίδευση, όσο και με τον ευρύτερο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας.

2. Στο ΠΠΣ του Π.Τ.Π.Ε. τα προσφερόμενα μαθήματα εντάσσονται σε τρεις (3) κατηγορίες και τέσσερις (4) τύπους.

Κατηγορίες μαθημάτων:

- 1) Υποχρεωτικά Κορμού (ΥΚΟ),
- 2) Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (ΥΠΕ) και
- 3) Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ).

Τύποι μαθημάτων:

- 1) Παραδόσεις,
- 2) Σεμινάρια,

- 3) Διδακτικές Ασκήσεις και
- 4) Πτυχιακή Εργασία.

3. Ο όρος «μάθημα» αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο επιστημονικό περιεχόμενο, μέρος ενός ευρύτερου γνωστικού αντικειμένου. Έτσι, π.χ. από την ενότητα μαθημάτων των Ανθρωπιστικών Επιστημών & Εκπαίδευσης ο φοιτητής μπορεί να διδαχθεί επί ένα εξάμηνο το μάθημα της Παιδικής Λογοτεχνίας.

4. Ο τίτλος, ο τύπος μαθήματος, οι αντικειμενικοί στόχοι, τα περιεχόμενα, η προτεινόμενη προς μελέτη βιβλιογραφία, οι διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι, οι μέθοδοι αξιολόγησης-βαθμολόγησης και η γλώσσα διδασκαλίας περιέχονται στο Πρόγραμμα Μαθημάτων, το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Π.Τ.Π.Ε..

Στην αρχή κάθε εξαμήνου ανακοινώνεται το πλήρες πρόγραμμα μαθημάτων του Π.Τ.Π.Ε., στο οποίο περιλαμβάνονται οι Παραδόσεις, τα Σεμινάρια, οι Διδακτικές Ασκήσεις, οι αίθουσες, οι ημέρες και οι ώρες διδασκαλίας.

5. Τα μαθήματα σε όλες τις κατηγορίες μαθημάτων και στους τύπους παραδόσεων και σεμιναρίων προέρχονται από τις εξής 7 ενότητες μαθημάτων, με βάση την επιστημονική περιοχή από την οποία προέρχονται: α) Παιδαγωγική, β) Διδακτική Μαθησιακών Αντικειμένων & Αναλυτικό Πρόγραμμα, γ) Κοινωνικές Επιστήμες & Εκπαίδευση, δ) Θετικές Επιστήμες & Εκπαίδευση, ε) Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Εκπαίδευση, στ) Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα, ζ) Εφαρμοσμένες Τέχνες & Φυσική Αγωγή. Στις παραδόσεις εντάσσονται και μαθήματα από την ενότητα των Ξένων Γλωσσών

6. Όλα τα προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος κωδικοποιούνται ως εξής: Κάθε μάθημα σηματοδοτείται με τρία γράμματα, ανάλογα με τον τύπο στον οποίο ανήκει, και με έναν τριψήφιο αριθμό, ανάλογα με την ενότητα μαθημάτων και την επιστημονική περιοχή στην οποία ανήκει. Ο κωδικός ΕΠΑ αναφέρεται στις παραδόσεις, ο κωδικός ΣΕΜ αναφέρεται στα Σεμινάρια, ο κωδικός ΞΓΛ αναφέρεται στις ξένες γλώσσες, ο κωδικός ΔΑΣ αναφέρεται στις διδακτικές ασκήσεις και ο κωδικός ΠΤΕ αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Με ανάλογο τρόπο, για τους τύπους των παραδόσεων, των σεμιναρίων και της πτυχιακής εργασίας ο τριψήφιος αριθμός 100 αναφέρεται στην ενότητα μαθημάτων Παιδαγωγικής, ο αριθμός 200 αναφέρεται στα μαθήματα Διδακτικής Μαθησιακών Αντικειμένων και Αναλυτικών Προγραμμάτων, ο αριθμός 300 αναφέρεται στα μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, ο αριθμός 400 αναφέρεται στα μαθήματα Θετικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, ο αριθμός 500 αναφέρεται στα μαθήματα Ανθρωπιστικών Επιστημών και Εκπαίδευσης και ο αριθμός 600 αναφέρεται στα μαθήματα Ψυχοπαιδαγωγικής Έρευνας. Στα μαθήματα ξένων γλωσσών και διδακτικής άσκησης, ο τριψήφιος αριθμός που ακολουθεί σηματοδοτεί απλά τη διάκριση των επιπέδων του μαθήματος (π.χ. ΔΑΣ 101 = Διδακτική Άσκηση Ι, ΔΑΣ 102 = Διδακτική Άσκηση ΙΙα, κ.ο.κ).

7. Τύποι μαθημάτων: Προσδιορισμός

Οι Παραδόσεις και τα Σεμινάρια διδάσκονται επί τρεις (3) ώρες κάθε εβδομάδα και κατανέμονται στις 7 διαφορετικές ενότητες μαθημάτων επιστημονικής περιοχής (βλέπε Οδηγό Σπουδών και άρθρο 3, παρ. 5 του παρόντος Κανονισμού) που αντιστοιχούν σε διακριτές επιστημονικές περιοχές συνδεδεμένες με τις Επιστήμες της Αγωγής, καθώς και μία ενότητα μαθημάτων «Ξένης Γλώσσας» (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά). Στις Παραδόσεις και στα Σεμινάρια μπορεί να εγγραφεί και φοιτητής άλλου Τμήματος, προτεραιότητα, όμως, έχει ο φοιτητής του Π.Τ.Π.Ε.

Τα μαθήματα «Ξένης Γλώσσας» διακρίνονται σε επίπεδα δυσκολίας. Μόνο το επίπεδο I είναι προαπαιτούμενο για όλα τα υπόλοιπα επίπεδα. Εφόσον, ο φοιτητής αιτηθεί και τύχει απαλλαγής από το επίπεδο I μαθήματος «Ξένης Γλώσσας», υποχρεούται να εγγραφεί τουλάχιστον και στο επίπεδο II της αντίστοιχης «Ξένης Γλώσσας» που έτυχε απαλλαγής. Η απαλλαγή από το επίπεδο I της Ξένης Γλώσσας τεκμηριώνεται με προσκόμιση πιστοποιητικού γλωσσομάθειας επιπέδου C2 ή απολυτηρίου λυκείου ξένου σχολείου αντίστοιχης Ξένης Γλώσσας στον αρμόδιο διδάσκοντα, ο οποίος καταθέτει έγγραφη τεκμηριωμένη βεβαίωση στη Γραμματεία του Π.Τ.Π.Ε. για τον φοιτητή που τυγχάνει απαλλαγής. Οι φοιτητές που απαλλάσσονται από το Επίπεδο I δεν λαμβάνουν βαθμό σε αυτό το μάθημα, όπως συμβαίνει με όλες τις περιπτώσεις απαλλαγής μαθημάτων.

Παραδόσεις: Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ομάδα μαθημάτων, στα οποία παρουσιάζεται με θεωρητικό ή εφαρμοσμένο τρόπο μια ευρεία περιοχή ενός γνωστικού αντικειμένου σε μεγάλο αριθμό φοιτητών.

Σεμινάρια (Σ): Πρόκειται για μαθήματα αυξημένης βαρύτητας, σκοπός των οποίων είναι να μνηθεί ο φοιτητής στη διαδικασία εκπόνησης επιστημονικής εργασίας. Στο πλαίσιο κάθε Σ ο φοιτητής με τις οδηγίες του διδάσκοντος (α) μελετά (βιβλιογραφικά ή εμπειρικά) ένα συγκεκριμένο επιστημονικό θέμα, (β) παρουσιάζει την ατομική σεμιναρική εργασία του (κατά τα πρότυπα παρουσίασης επιστημονικής ανακοίνωσης) στην ομάδα των συμφοιτητών του στο Σ, (γ) συντάσσει (ακολουθώντας τους κανόνες συγγραφής επιστημονικής μελέτης) και καταθέτει γραπτώς την ολοκληρωμένη σεμιναρική εργασία του και (δ) την υποστηρίζει ενώπιον του διδάσκοντος του Σ, απαντώντας σε ερωτήσεις συναφείς με την εργασία του και τεκμηριώνοντας προφορικά όσα αναφέρει σε αυτήν.

Αυτά τα τέσσερα συστατικά στοιχεία του Σ είναι απαραίτητα, προκειμένου να ολοκληρωθεί αυτό με επιτυχία από τον φοιτητή. Υπεύθυνος για την οργάνωση της κατανομής των παρουσιάσεων των φοιτητών και τον προγραμματισμό της τελικής υποστήριξης των εργασιών τους είναι ο διδάσκων. Η υποστήριξη των σεμιναρικών εργασιών γίνεται εντός της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου και τουλάχιστον μία εβδομάδα μετά την προγραμματισμένη τελική παράδοση της εργασίας από τους φοιτητές.

Για την αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή στο Σ συνεκτιμώνται από τον διδάσκοντα τα τέσσερα παραπάνω συστατικά στοιχεία, ο αριθμός απουσιών του φοιτητή από το Σ, η ενεργός συμμετοχή του στη διεξαγωγή του Σ και η ανταπόκρισή του σε οποιοδήποτε άλλο έργο καθορίζεται από τον διδάσκοντα (π.χ. ημερολόγιο σεμιναρίου, έκθεση σεμιναρίου κ.ά.). Ιδιαίτερος συνεκτιμάται ο βαθμός, στον οποίο η σεμιναρική εργασία του φοιτητή τηρεί τους κανόνες σύνταξης επιστημονικής μελέτης, πληρότητας στην ανάπτυξη του θέματος και τη γενική αναλυτική και συνθετική ικανότητα του φοιτητή. Εννοείται ότι η παρουσία των φοιτητών στο Σ είναι υποχρεωτική (επιτρέπονται μέχρι 2 απουσίες δικαιολογημένες).

Τα Σεμινάρια του Προγράμματος προέρχονται από τις έξι πρώτες ενότητες μαθημάτων (ΕΠΑ 100-600). Δικαίωμα εγγραφής σε Σ έχει ο φοιτητής που έχει ήδη παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς σε ένα τουλάχιστον σχετικό μάθημα από την ενότητα μαθημάτων, στην οποία ανήκει η επιστημονική περιοχή του Σ. Για παράδειγμα, ένας φοιτητής μπορεί να επιλέξει ένα Σεμινάριο από την ενότητα των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Εκπαίδευσης, εφόσον έχει παρακολουθήσει και εξετασθεί επιτυχώς σε τουλάχιστον ένα μάθημα από την ενότητα αυτή. Ωστόσο,

συστήνεται στους φοιτητές να επιλέγουν Σ από τις διάφορες ενότητες μαθημάτων, τα οποία να προέρχονται από επιστημονική περιοχή ανάλογη με σχετικό μάθημα που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς από την ίδια περιοχή (π.χ. επιλογή Σεμιναρίου Παιδικής Λογοτεχνίας, εφόσον έχουν παρακολουθήσει μάθημα σχετικό με την περιοχή της Λογοτεχνίας).

Η προτεραιότητα εγγραφής καθορίζεται από το εξάμηνο φοίτησης. Φοιτητής του πρώτου (Α΄) και δεύτερου (Β΄) εξαμήνου δεν έχει δικαίωμα εγγραφής σε Σ. Ο μέγιστος αριθμός φοιτητών ανά σεμινάριο ορίζεται κάθε χρόνο από τη Συνέλευση του Π.Τ.Π.Ε., ανάλογα με τις υπάρχουσες ανάγκες. Συνήθως ο αριθμός των συμμετεχόντων κυμαίνεται περί τους είκοσι (20) φοιτητές, ενώ ο αριθμός αυτός δεν πρέπει να είναι μικρότερος των επτά (7). Για την αντιμετώπιση εξαιρετικών αναγκών του Τμήματος, ο αριθμός των φοιτητών που μπορούν να γίνουν δεκτοί σε Σ είναι δυνατό να αυξηθεί έως τους είκοσι πέντε (25). Αν υπάρχει ανάγκη, το ίδιο Σ επαναλαμβάνεται στο επόμενο εξάμηνο. Εάν σε ένα Σ δεν εγγραφούν τουλάχιστον επτά φοιτητές, αυτό μετατρέπεται σε παράδοση και όσοι φοιτητές είχαν εγγραφεί σε αυτό κατανέμονται σε άλλα Σ, εφόσον το επιθυμούν. Ένας φοιτητής μπορεί να παρακολουθήσει και να εξετασθεί επιτυχώς σε δύο Σ από την ίδια ενότητα μαθημάτων, εφόσον προσφέρονται από διαφορετικό διδάσκοντα.

Στην αρχή κάθε εξαμήνου, όσοι φοιτητές έχουν δικαίωμα να επιλέξουν Σ, το δηλώνουν στο ηλεκτρονικό σύστημα εγγραφών σε διάστημα μίας εβδομάδας. Σε πρώτο χρόνο δίνεται δικαίωμα επιλογής και δήλωσης Σ σε φοιτητές του 4^{ου} έτους και άνω (χωρίς άλλη διάκριση) και σε δεύτερο χρόνο επιτρέπεται και στους φοιτητές του 3^{ου} έτους να επιλέξουν και να δηλώσουν Σ, στα οποία υπάρχουν κενές θέσεις μετά τις εγγραφές – δηλώσεις των φοιτητών του 4^{ου} έτους και άνω. Μετά την ολοκλήρωση των δηλώσεων για Σ, οι φοιτητές δεν μπορούν να αλλάξουν Σ, εφόσον έχουν εγγραφεί σε αυτό, παρά μόνο να το εγκαταλείψουν χωρίς δικαίωμα αντικατάστασής του για το τρέχον εξάμηνο. Η εγγραφή φοιτητή σε Σ, όπως και σε οποιοδήποτε άλλο μάθημα μετά το πέρας του χρονικού διαστήματος των δηλώσεων για Σ ή μαθήματα, μπορεί να γίνει μόνο μετά από ειδική αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Π.Τ.Π.Ε., η οποία θα τεκμηριώνει τη σχετική αδυναμία του φοιτητή να εγγραφεί κατά τον προκαθορισμένο χρόνο. Για λόγους ακαδημαϊκού ήθους, δεοντολογίας και σεβασμού προς διδάσκοντες και φοιτητές, εάν φοιτητής έχει δηλώσει Σ και στη συνέχεια κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (αμέσως μετά το πέρας των δηλώσεων και εξής), εγκαταλείψει την παρακολούθηση του Σ ή/και δεν ολοκληρώσει καμία από τις απαιτούμενες δραστηριότητες (παρουσίαση ή γραπτή εργασία) με δική του υπαιτιότητα, τότε κατά το επόμενο εξάμηνο δικαιούται να επιλέξει Σ μόνο κατά τη 2^η φάση, κατά την οποία επιλέγουν σεμινάρια οι φοιτητές του 3^{ου} έτους, ανεξάρτητα από το έτος σπουδών του.

Διδακτικές Ασκήσεις (ΔΑΣ): Οι ΔΑΣ διακρίνονται σε Επίπεδα δυσκολίας. Η επιτυχής ολοκλήρωση κάθε Επιπέδου ΔΑΣ είναι προαπαιτούμενο κριτήριο για την εγγραφή στο επόμενο Επίπεδο. Οι ΔΑΣ μπορούν να καλύπτουν περισσότερες διδακτικές ώρες, ανάλογα με τις απαιτήσεις που έχει κάθε Επίπεδο σε παρακολούθηση του διδακτικού προγράμματος σε νηπιαγωγείο ή σε διδασκαλία σε νηπιαγωγείο, καθώς και σε συναντήσεις εργαστηριακής μορφής με κάθε διδάσκοντα. Στο πλαίσιο των ΔΑΣ οι φοιτητές καλούνται να παρακολουθήσουν υποχρεωτικά διδασκαλίες στην προσχολική τάξη και κυρίως να διδάξουν σε αυτή, ώστε να βιώσουν στην πράξη, αυτό που θα κληθούν να πραγματοποιήσουν ως επαγγελματίες εκπαιδευτικοί. Οι φοιτητές επιβλέπονται από επόπτες καθηγητές του Π.Τ.Π.Ε. Οι ΔΑΣ, οι οποίες διεξάγονται στα

νηπιαγωγεία της πόλεως ή της υπαίθρου, οργανώνονται σε τρία Επίπεδα. Το Επίπεδο I έχει διάρκεια μόνο ένα (1) εξάμηνο, ενώ τα άλλα Επίπεδα έχουν διάρκεια δύο (2) εξάμηνα. Η κατανομή αυτή αναλύεται περισσότερο στον Οδηγό Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε.

Ο φοιτητής αξιολογείται χωριστά σε κάθε εξάμηνο. Ο μέσος όρος των βαθμών στα δύο εξαμηνιαία μαθήματα των δύο τελευταίων επιπέδων αποτελεί τον βαθμό των ΔΑΣ του Επιπέδου (π.χ., εάν ο βαθμός ΔΑΣ του χειμερινού εξαμήνου Επιπέδου Ια είναι 8 και ο βαθμός ΔΑΣ του εαρινού εξαμήνου του ίδιου Επιπέδου (Ιβ) είναι 10, οι δύο βαθμοί αθροίζονται $[8+10=18]$ και προκύπτει ο μέσος όρος $[18:2=9]$). Στο πτυχίο ο φοιτητής θα έχει τρεις βαθμούς από τα πέντε (5) εξαμηνιαία μαθήματα ΔΑΣ.

Για την καλύτερη οργάνωση της ΔΑΣ, οι φοιτητές όλων των Επιπέδων των ΔΑΣ θα πρέπει να καταθέτουν την εργασία τους και όλα τα παραδοτέα, **μόνο** κατά την εξεταστική περίοδο του εξαμήνου που αντιστοιχεί στο μάθημα των ΔΑΣ που παρακολουθούν και όχι κατά την εξεταστική του Σεπτεμβρίου.

Οι ΔΑΣ οργανώνονται από τους υπεύθυνους καθηγητές των παιδαγωγικών μαθημάτων, οι οποίοι συγκροτούν ειδική Επιτροπή για το σκοπό αυτό. Οι ενέργειες της Επιτροπής ανακοινώνονται στο Π.Τ.Π.Ε., που έχει την αρμοδιότητα επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες αρχές για τη διεξαγωγή των ΔΑΣ. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ΔΑΣ έχει αρμοδιότητες συντονιστή. Η παρουσία των φοιτητών σε όλες τις δραστηριότητες (παρακολουθήσεις, διδασκαλίες, εργαστηριακές συναντήσεις) κάθε Επιπέδου ΔΑΣ είναι υποχρεωτική.

Πτυχιακή Εργασία: Πρόκειται για μάθημα στο οποίο εγγράφεται ο φοιτητής - όχι νωρίτερα από την έναρξη του 4^{ου} έτους σπουδών του - και το οποίο αναλαμβάνει υπό την εποπτεία και καθοδήγησή ενός διδάσκοντα από το Τμήμα, για να εκπονήσει γραπτή εργασία σε μία από τις επιστημονικές περιοχές, οι οποίες επίσης ορίζονται και για την επιλογή των σεμιναρίων.

8. Κατηγορίες μαθημάτων: Προσδιορισμός

Στα μαθήματα *Υποχρεωτικά Κορμού (ΥΚΟ)* περιλαμβάνονται παραδόσεις και οι διδακτικές ασκήσεις. Οι παραδόσεις των ΥΚΟ προέρχονται από τις 7 ενότητες μαθημάτων επιστημονικής περιοχής και περιλαμβάνουν μαθήματα εισαγωγικά, τα οποία προσφέρονται κυρίως στα δύο πρώτα έτη φοίτησης, καθώς κρίνονται απαραίτητα μαθήματα βάσης για την επιστημονική κατάρτιση των φοιτητών. Ο φοιτητής πρέπει οπωσδήποτε να διδαχθεί τα μαθήματα ΥΚΟ και να εξεταστεί επιτυχώς σε αυτά κατά τη διάρκεια των οκτώ (8) εξαμήνων της φοίτησής του στο Τμήμα, για τη λήψη του πτυχίου του. Ο αριθμός των μαθημάτων ΥΚΟ και η θέση τους μέσα στα εξαμηνιαία προγράμματα δεν μεταβάλλονται, εκτός αν το Τμήμα αποφασίσει διαφορετικά, ύστερα από εκτίμηση των διδακτικών αναγκών.

Στην κατηγορία μαθημάτων *Υποχρεωτικά Περιορισμένης Επιλογής (ΥΠΕ)* εντάσσονται μαθήματα (παραδόσεις, σεμινάρια και πτυχιακή εργασία) από όλες τις ενότητες μαθημάτων επιστημονικής περιοχής καθώς και παραδόσεις από την ενότητα των Ξένων Γλωσσών. Ο φοιτητής επιλέγει υποχρεωτικά έναν ορισμένο αριθμό «παραδόσεων» ΥΠΕ από κάθε ενότητα, επειδή κρίνεται απαραίτητο η επιστημονική συγκρότηση των αποφοίτων του Τμήματος να προέρχεται από όλες τις περιοχές των Επιστημών της Αγωγής (βλέπε Πίνακα 2 Οδηγού Σπουδών). Οι παραδόσεις της κατηγορίας ΥΠΕ προσφέρονται σε όλα τα έτη φοίτησης και το Τμήμα υποχρεούται να προσφέρει από κάθε ενότητα μαθημάτων κάθε έτος ένα αριθμό παραδόσεων τουλάχιστον ίσο με τον ελάχιστο αριθμό μαθημάτων ΥΠΕ που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου του φοιτητή. Επίσης, για την ίδια κατηγορία ο

φοιτητής επιλέγει τρία «σεμινάρια», από τα οποία ένα (1) προέρχεται υποχρεωτικά από την ενότητα των μαθημάτων «Επιστημών της Αγωγής» ή «Διδακτικής Μαθησιακών Αντικείμενων και Αναλυτικού Προγράμματος» και άλλα δύο (2) σεμινάρια ελεύθερα από όποια επιστημονική περιοχή επιθυμούν οι φοιτητές με βάση τα ενδιαφέροντά τους και τις διαθέσιμες επιλογές. Η Πτυχιακή Εργασία που θα εκπονήσει κάθε φοιτητής μπορεί να προέρχεται από όποια ενότητα μαθημάτων επιστημονικής περιοχής (όμοιες με αυτές που ορίζονται και για την επιλογή των σεμιναρίων) επιθυμεί, με βάση τα ενδιαφέροντά τους και τις διαθέσιμες επιλογές.

Στην κατηγορία μαθημάτων *Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ)* εντάσσονται παραδόσεις που οι φοιτητές επιλέγουν ελεύθερα από όλες τις ενότητες μαθημάτων (εκτός από την ενότητα μαθημάτων «Εφαρμοσμένων τεχνών και φυσικής αγωγής» - ΕΠΑ700). Επίσης, από το σύνολο των μαθημάτων ΕΕ ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει έως δύο (2) μαθήματα χωρίς περιορισμό από οποιοδήποτε Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, εφόσον τα μαθήματα αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 4 ECTS το καθένα. Ωστόσο, στην περίπτωση που ο φοιτητής προτίθεται να παρακολουθήσει ένα μάθημα από άλλο Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, οφείλει να γνωρίσει την επιθυμία του στον υπεύθυνο ακαδημαϊκό σύμβουλο (οι σύμβουλοι ορίζονται για κάθε πρωτοετή φοιτητή από τη Συνέλευση) και να τύχει της έγκρισής του· τα μαθήματα αυτά πιστώνονται με τα στοιχεία του Τμήματος, στο οποίο προσφέρονται.

Άρθρο 4

Δήλωση Μαθημάτων

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου, σε προθεσμίες που ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Π.Τ.Π.Ε., ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, οι φοιτητές οφείλουν να υποβάλουν ηλεκτρονική δήλωση που περιέχει τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών (υποχρεωτικά ή/και επιλογής), τα οποία πρόκειται να παρακολουθήσουν το συγκεκριμένο εξάμηνο και να εξεταστούν σε αυτά. Τροποποίηση σε δηλώσεις μαθημάτων από φοιτητές είναι δυνατή έως και την τελευταία ημέρα των δηλώσεων. Μετά το πέρας αυτού του χρονικού διαστήματος, ο φοιτητής δεν δύναται να δηλώσει μαθήματα, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Αποκλείεται η συμμετοχή στην εξέταση μαθήματος, το οποίο δεν έχει δηλωθεί για το τρέχον εξάμηνο.

Σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν έως και 8 μαθήματα, τα οποία αποτιμώνται περί τις 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Ειδικότερα, εάν κατά τη δήλωση μαθημάτων ΥΚΟ, ΔΑΣ και ΣΕΜ έχουν συγκεντρωθεί έως και 29 ECTS, τότε ο φοιτητής μπορεί να δηλώσει ένα ακόμη μάθημα τύπου «παράδοσης» που δεν ξεπερνά τις τέσσερις πιστωτικές μονάδες, ώστε το σύνολο των δηλωθέντων μαθημάτων του φοιτητή να μην υπερβαίνει τις 33 ECTS ανά εξάμηνο. Οι φοιτητές του 4^{ου} έτους και εξής μπορούν να πιστωθούν μέχρι και σαράντα (40) πιστωτικές μονάδες και έως εννέα (9) μαθήματα ανά εξάμηνο, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για τη λήψη του πτυχίου τους στο εν λόγω ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή στην αρχή του ακαδ. έτους ο φοιτητής να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 160 ECTS. Η ρύθμιση αυτή για τους φοιτητές από το 4^ο έτος και άνω ισχύει για όλους τους ενεργούς φοιτητές του Τμήματος ανεξάρτητα από το έτος εισαγωγής τους.

Οι δηλώσεις των μαθημάτων υποβάλλονται μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής Ηλεκτρονική Γραμματεία [<https://student.cc.uoc.gr/main.asp>], η πρόσβαση στην οποία γίνεται με τη χρήση user name και password που χορηγείται από τη Γραμματεία. Μέσα από την Ηλεκτρονική Γραμματεία, οι φοιτητές έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να

παρακολουθούν την βαθμολόγηση των μαθημάτων που έχουν δηλώσει, καθώς και να υποβάλλουν αιτήσεις για πιστοποιητικό σπουδών και αναλυτικής βαθμολογίας. Οι φοιτητές που έχουν βαθμολογηθεί με βαθμό πέντε (5) και άνω σε ένα μάθημα, δεν έχουν δικαίωμα να το δηλώσουν ξανά και να εξεταστούν εκ νέου στο ίδιο μάθημα.

Για την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, δεν χρειάζεται να υποβληθεί εκ νέου δήλωση για όσα μαθήματα οι φοιτητές έχουν ήδη επιλέξει με ηλεκτρονικές δηλώσεις και δεν έχουν εξετασθεί σε αυτά ή έχουν αποτύχει στις εξετάσεις.

Οι δηλώσεις εγγραφής στα μαθήματα που επιλέγονται από τους φοιτητές σε κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο καταχωρίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος ηλεκτρονικά στον ατομικό τους φάκελο.

Άρθρο 5

Κατανομή Πιστωτικών Μονάδων

Η ύλη των μαθημάτων είναι ορθολογικά κατανεμημένη στο ΠΠΣ και βρίσκεται σε συμφωνία με όσα προβλέπονται από το σύστημα των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Οι πιστωτικές μονάδες ECTS αντιπροσωπεύουν τον όγκο της μάθησης που βασίζεται στα καθορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα και το σχετικό φόρτο εργασίας. Συγκεκριμένα, κατά τα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών τα ECTS συγκεντρώνονται κατεξοχήν από τα ΥΚΟ. Τα ΥΠΕ, τα ΕΕ, οι ΔΑΣ και τα Σ κατανέμονται στα επόμενα εξάμηνα σπουδών, ώστε το σύνολο των πιστωτικών μονάδων να είναι κατά το δυνατόν ισομερώς κατανεμημένο σε κάθε εξάμηνο. Για τη διευκόλυνση των φοιτητών και προκειμένου να προγραμματίσουν σωστά τις επιλογές των μαθημάτων και τη συγκέντρωση των ECTS που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου τους παρέχεται ένα ενδεικτικό πρόγραμμα τετραετούς φοίτησης με την κατανομή ανά εξάμηνο συγκεκριμένων κατηγοριών μαθημάτων και με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων ανά εξάμηνο (βλ. Οδηγό Σπουδών).

Κάθε προσφερόμενο μάθημα πιστώνεται με μονάδες ECTS «λαμβανομένου υπόψη του συνολικού φόρτου εργασίας που απαιτείται για την επιτυχή ολοκλήρωσή του» (άρθρο 2, παράγρ. 1, της υπουργ. απόφ. Φ5/89656/Β3, Φ.Ε.Κ. 1466/13-8-2007). Ο συνολικός φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο αποτιμάται σε ένα ανώτατο όριο περίπου τριάντα (30) πιστωτικών μονάδων και έως 8 μαθημάτων. Οι φοιτητές του 4^{ου} έτους και εξής μετά από προϋποθέσεις (βλέπε Άρθρο 4) μπορούν να πιστωθούν μέχρι και σαράντα (40) πιστωτικές μονάδες και έως εννέα (9) μαθήματα ανά εξάμηνο.

Για τη λήψη του πτυχίου ο ελάχιστος αριθμός εξαμήνων που απαιτούνται είναι οκτώ (8) και ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει 240 πιστωτικές μονάδες (ECTS). Οι φοιτητές που λαμβάνουν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα με εκπαιδευτικό χαρακτήρα μπορούν να πιστώνονται με ανάλογες πιστωτικές μονάδες μετά από έγκριση της Συνέλευσης. Τα επιμέρους μαθήματα με τις πιστωτικές μονάδες που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου αποτιμώνται ως εξής:

1. Παραδόσεις από τις 6 πρώτες ενότητες: 4 ECTS
2. Σεμινάρια: 7 ECTS
3. Πτυχιακή Εργασία: 12 ECTS²
4. Διδακτική Άσκηση (Επίπεδο Ι): 7 ECTS

² Οι πιστωτικές μονάδες της ΠΤΕ μπορούν να κατανέμονται στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο του 4^{ου} έτους σπουδών κατά τη βούληση του φοιτητή σε: 10+2 ή 9+3 ή 8+4 ή 7+5 ή 6+6 και με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς άθροισης του συνολικού αριθμού των 12 ECTS.

5. Διδακτική Άσκηση (Επίπεδο II): 8 ECTS / εξάμηνο
6. Διδακτική Άσκηση (Επίπεδο III): 9 ECTS / εξάμηνο
7. Μαθήματα Ξένης Γλώσσας, Φυσικής Αγωγής νηπίων, Εικαστικών και Μουσικής και Ρυθμικής Αγωγής νηπίων: 3 ECTS.
8. Μαθήματα Ξένης Γλώσσας (προχωρημένου επιπέδου III και IV): 4 ECTS.

Άρθρο 6

Υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση των μαθημάτων που δηλώνει ο φοιτητής θεωρείται αυτονόητη υποχρέωσή του και αναγκαία συνθήκη για την καλύτερη προσωπική ακαδημαϊκή πρόοδο και επιστημονική ανάπτυξή του. Επιπροσθέτως, στα μαθήματα που ορίζονται παρακάτω, λόγω του πρακτικού και εφαρμοσμένου χαρακτήρα τους, η αυτοπρόσωπη παρακολούθηση των φοιτητών είναι υποχρεωτική. Η παρουσία των φοιτητών καταγράφεται και η συμπλήρωση απουσιών περισσότερων από το 1/6 του συνόλου των παραδόσεων/διδασκαλιών/συναντήσεων του μαθήματος, δηλαδή περισσότερων των δύο (2) απουσιών, οδηγεί στη διαγραφή του φοιτητή από το μάθημα. Ο συνολικός αριθμός των απουσιών δύναται να προσμετράται κατά τη βαθμολόγηση του φοιτητή στο μάθημα. Τα μαθήματα με υποχρεωτική παρακολούθηση είναι τα εξής: ΔΑΣ I, ΔΑΣ II, ΔΑΣ III, όλα τα μαθήματα της κατηγορίας ΕΠΑ 700, όλα τα σεμινάρια.

Άρθρο 7

Εξετάσεις - Βαθμολογία Μαθημάτων

Εξεταστικές περιόδους

Οι εξεταστικές περιόδους του ακαδημαϊκού έτους είναι τρεις (χειμερινή, εαρινή και επαναληπτική) και η διάρκεια καθεμίας είναι τρεις (3) εβδομάδες. Η εξεταστική περίοδος των μαθημάτων του χειμερινού (τοποθετείται χρονικά τον μήνα Ιανουάριο) και του εαρινού εξαμήνου (τοποθετείται χρονικά στα τέλη Μαΐου ή στις αρχές Ιουνίου) αρχίζει συνήθως μία εβδομάδα μετά το πέρας των μαθημάτων, ενώ η επαναληπτική εξεταστική περίοδος αρχίζει την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου που ακολουθεί την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού έτους. Στις εξεταστικές περιόδους κάθε εξαμήνου οι φοιτητές εξετάζονται στα μαθήματα που δήλωσαν μόνο κατά το εξεταζόμενο εξάμηνο. Στην τρίτη (επαναληπτική) εξεταστική περίοδο εξετάζονται τα μαθήματα που προσφέρθηκαν κατά το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους που προηγήθηκε και δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι φοιτητές που δεν συμμετείχαν ή δεν έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό στις εξεταστικές περιόδους του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους.

Δικαίωμα συμμετοχής στην εκάστοτε εξεταστική περίοδο έχουν οι φοιτητές που έχουν δηλώσει τα προσφερόμενα μαθήματα του αντίστοιχου εξαμήνου. Το πρόγραμμα των εξετάσεων εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος τουλάχιστον μία (1) εβδομάδα πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Η εξέταση της πτυχιακής εργασίας μετά το πέρας του πρώτου χρόνου δήλωσής της, μπορεί να εξετασθεί σε οποιαδήποτε από τις 3 εξεταστικές περιόδους του επόμενου ακαδημαϊκού έτους.

Μορφές και διαδικασίες εξέτασης

Στα περισσότερα μαθήματα-παραδόσεις εφαρμόζεται η τελική εξέταση, η οποία συνήθως έχει τη μορφή γραπτής δοκιμασίας ή σε κάποιες περιπτώσεις έχει τη μορφή προφορικής εξέτασης. Η γραπτή δοκιμασία είναι συνήθως τρίωρη, ωστόσο μπορεί να είναι και μικρότερης διάρκειας κατόπιν αιτιολογημένης πρότασης του διδάσκοντος. Υπεύθυνος για την εξέταση του κάθε μαθήματος είναι ο διδάσκων καθηγητής, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να είναι παρών στην αίθουσα ή τις αίθουσες εξέτασης του μαθήματος μεριμνώντας για την απρόσκοπτη διεξαγωγή τους και να επιβλέπει με τη βοήθεια επιτηρητών, ο αριθμός των οποίων εξαρτάται από τον αριθμό φοιτητών που έχουν δηλώσει το μάθημα. Την επιτήρηση διενεργούν μέλη ΔΕΠ, μέλη του έκτακτου διδακτικού προσωπικού, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες, μέλη Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. Η συμπεριφορά των επιτηρητών δεν επιτρέπεται να είναι προσβλητική για την αξιοπρέπεια των εξεταζομένων. Οι φοιτητές προσέρχονται στο χώρο εξέτασης και έπειτα από την τακτοποίησή τους κατά την κρίση του διδάσκοντος, γίνεται η διανομή των θεμάτων και των φύλλων απαντήσεων. Ο διδάσκων έχει το δικαίωμα να θέσει κανόνες που διασφαλίζουν τις συνθήκες εξέτασης (π.χ. απομάκρυνση των κινητών τηλεφώνων των εξεταζόμενων, των βιβλίων ή των σημειώσεών τους κ.λπ.). Προκειμένου να ταυτοποιηθεί η ταυτότητα των εξεταζόμενων, οι φοιτητές οφείλουν να επιδεικνύουν τη φοιτητική τους ταυτότητα και να υπογράψουν για τη συμμετοχή τους στην εξεταστική διαδικασία σε σχετική κατάσταση.

Σε περίπτωση που φοιτητής καθυστερήσει να προσέλθει στον εξεταστικό χώρο παραπάνω από δεκαπέντε (15) λεπτά από την έναρξη των εξετάσεων, δεν επιτρέπεται να λάβει μέρος στη διαδικασία. Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων όσοι και όσες εξετάζονται απαγορεύεται να έχουν δίπλα τους βιβλία, σημειώσεις, βοηθήματα κ.λπ. ή να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε συσκευή ηλεκτρονικής επικοινωνίας –εκτός αν τα παραπάνω έχουν κριθεί απαραίτητα από τον διδάσκοντα για την υλοποίηση της εξεταστικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που ο επιτηρητής παρατηρήσει ότι φοιτητής παραβιάζει του κανονισμούς εξέτασης με σκοπό την «αντιγραφή» από άλλον φοιτητή ή από οποιοδήποτε βοήθημα, έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον συγκεκριμένο φοιτητή να παραδώσει το γραπτό του και να αποχωρήσει από την αίθουσα. Το περιστατικό αναφέρεται στον υπεύθυνο διδάσκοντα και αντιμετωπίζεται κατά περίπτωση, ακολουθώντας όσα ορίζονται στον σχετικό [Κανονισμό του Πανεπιστημίου Κρήτης](http://www.uoc.gr/files/items/6/6113/esoterikos_kanonismos.pdf) (http://www.uoc.gr/files/items/6/6113/esoterikos_kanonismos.pdf).

Σε ορισμένα μαθήματα εφαρμόζονται ενδιάμεσοι πρόοδοι εξέτασης ή ανατίθενται εργασίες ατομικές ή ομαδικές, η βαθμολογία των οποίων συνήθως αποτελεί ένα ποσοστό της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος (π.χ. 20%, 30% ή 50%) λειτουργώντας ως συμπληρωματικός τρόπος αξιολόγησης πέραν την τελικής εξέτασης. Τέλος, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις και σε ορισμένα μαθήματα μπορεί να δοθεί η δυνατότητα απαλλακτικής εργασίας (π.χ., φοιτητές με ειδικές ανάγκες, φοιτητές Erasmus). Η αξιολόγηση στους άλλους τύπους μαθημάτων γίνεται με πολλαπλή προσέγγιση και με έμφαση στο τελικό «προϊόν», που αποτελεί μία εργασία συνήθως γραπτής μορφής. Ειδικότερα, στα Σ η αξιολόγηση είναι τριμερής και βασίζεται στην επεξεργασία ενός ειδικού επιστημονικού θέματος, το οποίο (α) παρουσιάζεται προφορικά σε μικρή ομάδα φοιτητών, (β) γίνεται συγγραφή μικρής έκτασης μελέτης και (γ) υποστηρίζεται προφορικά ενώπιον του διδάσκοντος. Στη ΔΑΣ η αξιολόγηση βασίζεται σε πολλαπλές όψεις, οι οποίες συνήθως έχουν σχέση με την προετοιμασία ή περιγραφή διδασκαλίας, την υλοποίηση διδασκαλίας σε νηπιαγωγείο, τη συγγραφή έκθεσης αποτελεσμάτων της διδασκαλίας που περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την

υλοποίηση και την αυτοαξιολόγηση. Στην ΠΤΕ η αξιολόγηση περιλαμβάνει την δραστηριοποίηση του φοιτητή στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εργασίας, την συγγραφή συνθετικής ή ερευνητικής μελέτης και την υποστήριξη της εργασίας ενώπιον διμελούς επιτροπής μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Η εξέταση των φοιτητών γίνεται με τρόπο ενιαίο για όλους, ώστε να εξασφαλιστεί η ισονομία και ισοτιμία των φοιτητών. Δικαίωμα, όμως, για εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης στα μαθήματα-παραδόσεις διατηρούν οι φοιτητές που έχουν Ειδικές Ανάγκες και αντιμετωπίζουν εμπόδια στη μάθηση. Οι φοιτητές αυτοί μπορούν να επιλέξουν μεταξύ γραπτής και προφορικής εξέτασης, έπειτα από αίτημα που υποβάλλουν στη Συνέλευση του Τμήματος για τη χορήγηση άδειας για εναλλακτικό τρόπο αξιολόγησης. Είναι βασικό να διευκρινιστεί ότι η υιοθέτηση ειδικών παροχών σε φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες, όπως η δυσλεξία, δεν συνιστά σε καμία περίπτωση επιεική ή άλλης μορφής ιδιαίτερη μεταχείριση, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στόχος είναι η εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής όλων των φοιτητών στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση και η αξιολόγηση των γνώσεών τους, με τρόπο προσβάσιμο σε αυτούς. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι οι φοιτητές με εμπόδια στη ζωή και τη μάθηση δεν θα πρέπει να επαναπαύονται στην εξάντληση της επιείκειας εκ μέρους των διδασκόντων, αλλά να προσπαθούν, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους, να είναι συνεπείς στις καθημερινές εκπαιδευτικές υποχρεώσεις τους.

Ο τρόπος εξέτασης (γραπτός, προφορικός, ενδιάμεση εξέταση, μορφή εργασιών) γίνεται πάντοτε γνωστός εκ των προτέρων στους φοιτητές και αναφέρεται στα περιγράμματα όλων των μαθημάτων, ενώ υπάρχουν σχετικές πληροφορίες και στον Οδηγό Σπουδών κάθε έτους. Η γραπτή εξέταση μπορεί να περιλαμβάνει αποκλειστικά ή και σε συνδυασμό, θέματα μικρής ή μεγαλύτερης ανάπτυξης, ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, πρακτικές ασκήσεις, υπολογισμούς, σχολιασμούς κειμένων, κ.ά.

Βαθμολογική κλίμακα και βαθμολογία των μαθημάτων

Για όλα τα εξεταζόμενα μαθήματα, η βαθμολογική κλίμακα κυμαίνεται από το μηδέν (0) έως το δέκα (10). Ο ελάχιστος προβιβάσιμος βαθμός είναι το «5» (πέντε), με άριστα το «10» (δέκα). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου σε διαδικτυακή εφαρμογή του Τμήματος.

Εάν ένας φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του Κοσμήτορα εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή Επιτροπή καθηγητών της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τον Κοσμήτορα. Από την Επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Αναβαθμολογήσεις μαθημάτων

Αναβαθμολογήσεις μαθημάτων δεν επιτρέπονται. Μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη διενέργεια της εξέτασης, να συζητήσουν με τους αρμόδιους διδάσκοντες την επίδοσή τους και να δουν το γραπτό τους, ώστε να ενημερωθούν για τα λάθη ή τις παραλήψεις τους και να λάβουν επαρκή ανατροφοδότηση, σχετικά με τη μελέτη και τη συνέχεια των σπουδών τους.

Βαθμολόγηση Κατατακτηρίων

Η διαδικασία και η βαθμολόγηση των κατατακτηρίων εξετάσεων ακολουθεί τις διατάξεις της με αριθμ. Φ1/192329/Β3/13.12.2013 (ΦΕΚ 3185/16.12.2013 Β') Υ. Α. και της παρ. 5^α του άρθρου 74 του Ν. 4485/2017.

Άρθρο 8**Εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας**

1. Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΤΕ) ανήκει στην κατηγορία μαθημάτων Υποχρεωτικών Περιορισμένης Επιλογής (ΥΠΕ).
Κάθε φοιτητής έχει τη δυνατότητα ανάλογα με τα ενδιαφέροντά του, να επιλέξει την επιστημονική περιοχή στην οποία θα εκπονήσει την πτυχιακή του εργασία. Η πτυχιακή εργασία πρέπει να εμπίπτει σε μία επιστημονική περιοχή από τις έξι πρώτες ενότητες μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, επιλέγοντας τον/την διδάσκοντα/ουσα που την προσφέρει.
2. Ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να αναλάβει την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας εφόσον (α) έχει ολοκληρώσει το ΣΤ' εξάμηνο σπουδών του, (β) έχει επιτύχει τουλάχιστον στο 55% των μαθημάτων (29) ή το 50% των ECTS (120) που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου του και (γ) έχει εξεταστεί επιτυχώς στο μάθημα ΕΠΑ 601 «Μεθοδολογία της ψυχοπαιδαγωγικής έρευνας Ι». Εάν δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις ο φοιτητής δεν μπορεί να εκπονήσει πτυχιακή εργασία. Ο Επόπτης Καθηγητής δύναται να θέσει επιπλέον προϋποθέσεις όπως (δ) την επιτυχή εξέταση σε προαπαιτούμενα μαθήματα ή σεμινάρια που ο ίδιος θεωρεί απαραίτητα, ενώ δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να δηλώσουν τα μαθήματα ή τα σεμινάρια αυτά και κατά το τρέχον χειμερινό εξάμηνο ανάληψης της πτυχιακής.
3. Η διαδικασία επιλογής της πτυχιακής εργασίας έχει ως ακολούθως: Οι φοιτητές/τριες συμπληρώνουν ηλεκτρονική φόρμα (σε μορφή ερωτηματολογίου) δηλώνοντας τις 6 πρώτες προτιμήσεις (σε ιεραρχική σειρά) από τις προσφερόμενες πτυχιακές εργασίες. Η φόρμα συμπληρώνεται εντός 5 ημερών από την ημερομηνία που θα τεθεί στη διάθεση των φοιτητών/τριών μετά από ανακοίνωση της Γραμματείας. Οι φοιτητές/τριες κατά τη συμπλήρωση των προτιμήσεων τους θα πρέπει να λαμβάνουν προσεκτικά υπόψιν τους τα προαπαιτούμενα που τίθενται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες για κάθε πτυχιακή εργασία. Φοιτητές/τριες που θα δηλώσουν και θα επιλεγθούν σε πτυχιακή εργασία με προαπαιτούμενα που δεν καλύπτουν και δεν μπορούν να καλύψουν κατά το τρέχον χειμερινό εξάμηνο δεν θα γίνονται δεκτοί/ες από τον Επόπτη και δεν θα έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν την πτυχιακή αυτή κατά τη δήλωση των μαθημάτων στο StudentsWeb. Ως εκ τούτου, οι επιλογές τους θα περιορίζονται στις πτυχιακές που έχουν ακόμη διαθέσιμες/κενές θέσεις.
Μετά από επεξεργασία των προτιμήσεων των φοιτητών/τριών θα ανακοινώνεται από τη Γραμματεία η τελική επιλογή σε Πίνακα. Το πρώτο και κύριο κριτήριο για την επιλογή είναι η σειρά προτίμησης που έχει δηλωθεί. Ως δεύτερο κριτήριο επιλογής λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος της έως τότε βαθμολογίας του φοιτητή/τριας, κριτήριο το οποίο ενεργοποιείται μόνο όταν οι φοιτητές/τριες που επιλέγουν μια πτυχιακή εργασία στην ίδια σειρά προτίμησης υπερβαίνουν τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων. Για

παράδειγμα, εάν οι φοιτητές που θα δηλώσουν μια συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία ως 1^η επιλογή είναι περισσότεροι από τις θέσεις, θα επιλέγονται εκείνοι με τον μεγαλύτερο μέσο όρο βαθμολογίας, όπως αυτός εμφανίζεται στην πλατφόρμα StudentsWeb κατά την ημερομηνία υποβολής της φόρμας προτιμήσεων. Φοιτητές/τριες που δεν θα λάβουν θέση σε καμία από τις 6 προτιμήσεις τους (λόγω αυξημένης ζήτησης των συγκεκριμένων πτυχιακών εργασιών, βαθμολογίας κλπ) θα λαμβάνουν πτυχιακή εργασία κατόπιν άρσης των προαπαιτούμενων μαθημάτων (προϋπόθεση δ') από τις εναπομείνουσες κενές θέσεις με όποια διαδικασία κριθεί προσφορότερη.

Τέλος, σύμφωνα με τον Πίνακα της τελικής επιλογής, οι φοιτητές/τριες έχουν την αποκλειστική ευθύνη δήλωσης της πτυχιακής εργασίας κατά τη δήλωση των μαθημάτων τους. Η επιλογή πτυχιακής δεν συνιστά σε καμία περίπτωση και δήλωσή της.

4. Όσοι φοιτητές δεν δηλώσουν εμπρόθεσμα τις επιλογές τους, κατά τη δήλωση των μαθημάτων του εξαμήνου θα ανατεθούν στους διδάσκοντες που έχουν κενές θέσεις, χωρίς δυνατότητα επιλογής.
5. Ο αριθμός των φοιτητών που εποπτεύει κάθε Καθηγητής ορίζεται στην αρχή κάθε έτους και εξαρτάται από τον αριθμό των αιτούντων φοιτητών για ανάληψη πτυχιακής εργασίας. Ο αριθμός των εποπτευόμενων φοιτητών ανά Επόπτη Καθηγητή δεν μπορεί να είναι μικρότερος από την αναλογία τεταρτοετών φοιτητών/διδασκόντων του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους.
6. Στο πλαίσιο της Πτυχιακής Εργασίας ο φοιτητής με τις οδηγίες του Επόπτη Καθηγητή (α) μελετά (βιβλιογραφικά ή εμπειρικά) ένα συγκεκριμένο επιστημονικό θέμα, (β) συντάσσει (ακολουθώντας τους κανόνες συγγραφής επιστημονικής μελέτης) και καταθέτει γραπτώς την ολοκληρωμένη εργασία του, και (γ) την υποστηρίζει ενώπιον του Επόπτη της πτυχιακής και άλλου ενός Καθηγητή, απαντώντας σε ερωτήσεις συναφείς με την εργασία του και τεκμηριώνοντας προφορικά όσα αναφέρει σε αυτήν. Ο συνεξεταστής κάθε πτυχιακής εργασίας μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου Κρήτης ή άλλου Πανεπιστημίου τον οποίο έχει προτείνει ο Επόπτης Καθηγητής και έχει εγκρίνει η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.
7. Η υποστήριξη των πτυχιακών εργασιών γίνεται εντός της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου και τουλάχιστον μία εβδομάδα μετά την προγραμματισμένη τελική παράδοση των πτυχιακών εργασιών από τους φοιτητές.
8. Για την αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή στην πτυχιακή εργασία συνεκτιμώνται από τους δύο Καθηγητές τα τρία παραπάνω απαραίτητα συστατικά στοιχεία της (βλέπε παράγραφο 6), αλλά και τυχόν επιπρόσθετα κριτήρια που ο Επόπτης Καθηγητής θα έχει ανακοινώσει εγκαίρως στην περιγραφή της προσφερόμενης πτυχιακής εργασίας και των απαιτήσεών του. Ιδιαίτερως συνεκτιμάται ο βαθμός στον οποίο η πτυχιακή εργασία τηρεί τους κανόνες σύνταξης επιστημονικής μελέτης, πληρότητας στην ανάπτυξη του θέματος, καθώς και η αναλυτική και συνθετική ικανότητα του φοιτητή.
9. **Προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση των πτυχιακών εργασιών:**
  - α. **Υποχρεωτικές παρακολουθήσεις** των φοιτητών στις συναντήσεις πτυχιακών, όπως ορίζονται από τον διδάσκοντα κατά την πρώτη ακαδημαϊκή χρονιά ανάληψης της πτυχιακής εργασίας. Στις συναντήσεις αυτές ο διδάσκων

καθοδηγεί τον/την φοιτητή/τρια στη μελέτη του θέματός της πτυχιακής, θέτει το πλαίσιο της συνεργασίας τους, το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της εργασίας και γενικά τις απαιτήσεις για την επιτυχή ολοκλήρωσή της.

β. **Προφορική παρουσίαση** μέρους της εργασίας τους, όπως ορίζεται από τον διδάσκοντα, κατά την πρώτη ακαδημαϊκή χρονιά ανάληψης της πτυχιακής εργασίας.

γ. **Παράδοση της τελικής εργασίας και προφορική υποστήριξή της** παρουσία του Επόπτη και του συνεξεταστή κατά τις ορισμένες εξεταστικές περιόδους.

δ. Ο φοιτητής οφείλει να έχει οριστικοποιήσει το θέμα του το συντομότερο δυνατό και εντός των ορίων των διδακτικών εβδομάδων του χειμερινού εξαμήνου. Το αργότερο εντός Δεκεμβρίου κατά την πρώτη χρονιά ανάληψης της πτυχιακής εργασίας ο Επόπτης δηλώνει σε λίστα το ονοματεπώνυμο και το θέμα της πτυχιακής εργασίας των φοιτητών που έχει αναλάβει στη Γραμματεία. Πέραν αυτού του χρονικού ορίου ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει δικαίωμα να αναλάβει θέμα πτυχιακής εργασίας και διαγράφεται αυτόματα από την πτυχιακή εργασία.

ε. Στο τέλος του πρώτου έτους, εάν δεν έχουν υλοποιηθεί οι απαιτήσεις του Επόπτη από τον/την φοιτητή/τρια και εάν η πρόοδος του/της δεν κριθεί ικανοποιητική, ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται ύστερα από αίτημα του διδάσκοντα στην Γραμματεία του Τμήματος. Αντίθετα, εάν έχουν υλοποιηθεί οι απαιτήσεις του Επόπτη και η πρόοδος του/της φοιτητή/τριας κριθεί ικανοποιητική, ο/η φοιτητής/τρια δύναται να συνεχίσει την εκπόνησή της πτυχιακής για ένα επιπλέον έτος το ανώτερο, εάν χρειαστεί.

στ. Η πτυχιακή εργασία πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε χρονικό όριο όχι μεγαλύτερο των δύο (2) ακαδημαϊκών ετών. Μέσα στα 2 αυτά έτη ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει το δικαίωμα να αλλάξει επιβλέποντα. Μετά την πάροδο 2 ετών μπορεί εκ νέου να επιλέξει επιβλέποντα, εκτός εάν έχει διαγραφεί από τον Επόπτη λόγω μη ανταπόκρισής στις απαιτήσεις της πτυχιακής κατά το πρώτο έτος εκπόνησής της.

Άρθρο 9

Βαθμός Πτυχίου, Ανακήρυξη Πτυχιούχων

1. Ο βαθμός πτυχίου εξάγεται με προσέγγιση δύο (2) δεκαδικών ψηφίων. Ο βαθμός προκύπτει από την πρόσθεση όλων των βαθμών των μαθημάτων και τη διαίρεσή τους με το πλήθος τους. Σημειώνεται ότι κάποια μαθήματα υπολογίζονται και συνεισφέρουν στον βαθμό πτυχίου ως ένα μάθημα. Συγκεκριμένα α) από τα υποχρεωτικά μαθήματα Μουσικής (ΕΠΑ 701 και ΕΠΑ 702) προκύπτει ένας βαθμός, δηλ. ο μέσος όρος τους, β) από τις Διδακτικές Ασκήσεις επιπέδου II προκύπτει ένας βαθμός, δηλ. ο μέσος όρος του Επιπέδου IIα και IIβ, και γ) από τις Διδακτικές Ασκήσεις επιπέδου III, υπολογίζεται ένας βαθμός, δηλ. ο μέσος όρος του Επιπέδου IIIα και IIIβ. Επομένως, ο βαθμός πτυχίου προκύπτει ως ο μέσος όρος του αθροίσματος των βαθμών 49 μαθημάτων [**Βαθμός πτυχίου = (Σ βαθμών 49 μαθημάτων) / 49**].

Ο χαρακτηρισμός βαθμού του πτυχίου των αποφοίτων του ΠΚ καθορίζεται ως εξής: α) από 5,00-6,49 «καλώς», β) από 6,50-8,49 «λίαν καλώς», και γ) από 8,50-10 «άριστα». Το Π.Τ.Π.Ε. υιοθετεί την κλίμακα χαρακτηρισμού του βαθμού πτυχίου που καθορίζει το ΠΚ.

2. Τελειόφοιτος του ΠΚ ανακηρύσσεται πτυχιούχος, όταν έχει συγκεντρώσει 240 ECTS κατανεμημένες σε 52 μαθήματα, όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών μέσα σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον 8 εξαμήνων.
3. Οι φοιτητές μπορούν να αντικαταστήσουν μαθήματα των κατηγοριών ΥΠΕ και ΕΕ με άλλα αντίστοιχης κατηγορίας μαθήματα, στα οποία οι φοιτητές έχουν βαθμολογηθεί με υψηλότερο βαθμό και εφόσον πλεονάζουν όσων απαιτούνται για τη συμπλήρωσή των μαθημάτων του πτυχίου τους, ώστε να έχουν το βέλτιστο μέσο όρο επίδοσης στο πτυχίο τους. Τα μαθήματα που πλεονάζουν του απαιτούμενου αριθμού μαθημάτων για το πτυχίο, εμφανίζονται στο παράρτημα διπλώματος.

Άρθρο 10

Βεβαιώσεις και Τίτλοι Σπουδών

1. Στους αποφοίτους του ΠΠΣ του Π.Τ.Π.Ε. χορηγούνται τα ακόλουθα πιστοποιητικά και τίτλοι σπουδών:

- α) Πτυχίο
- β) Αντίγραφο Πτυχίου
- γ) Πιστοποιητικό Αναλυτικής βαθμολογίας
- δ) Βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών
- ε) Παράρτημα διπλώματος

Επισημαίνεται ότι το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) εκδίδεται αυτομάτως για όλους του πτυχιούχους του Π.Τ.Π.Ε. και ακολουθεί το Ευρωπαϊκό μοντέλο (the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES). Απονέμεται στους φοιτητές του Π.Τ.Π.Ε. μαζί με το πτυχίο που απονέμει το Τμήμα. Το Παράρτημα Διπλώματος εκδίδεται στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα και αποτελεί ένα επεξηγηματικό έγγραφο. Το Παράρτημα Διπλώματος δεν υποκαθιστά τον πρωτότυπο τίτλο σπουδών, αλλά επισυνάπτεται σε αυτόν και συμβάλλει στην ευκολότερη κατανόηση του πρωτότυπου τίτλου σπουδών, σε περίπτωση που αυτός χρησιμοποιηθεί σε χώρα διαφορετική από τη χώρα έκδοσής του. Παρέχεται δωρεάν στους αποφοίτους και περιέχει πληροφορίες σχετικές με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών του κάθε αποφοίτου.

Άρθρο 11

Λογοκλοπή

Το Τμήμα υιοθετεί τον Κανονισμό για την Λογοκλοπή και την Αντιγραφή, όπως αυτός έχει συνταχθεί από το Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. (βλέπε: http://www.psychology.uoc.gr/files/items/2/2532/psy_keimeno_logoklopi_14219.pdf).

Εκπόνηση Προγράμματος σε Ιδρύματα της Αλλοδαπής Σπουδές ERASMUS⁺ ή άλλων συμφωνιών

«Οι φοιτητές του ΠΤΠΕ (προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί) έχουν την απόλυτη προτεραιότητα για συμμετοχή στο Πρόγραμμα ως προς τις συμφωνίες του Τμήματος, εφόσον πληρούν τα κριτήρια του ΠΤΠΕ, σε σχέση με τους φοιτητές άλλων Τμημάτων του ΠΚ.

Δύο μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΠΤΠΕ έχουν προτεραιότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έναντι των προπτυχιακών φοιτητών, εφόσον πληρούν τα σχετικά κριτήρια του ΠΤΠΕ. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότεροι υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, αυτοί καλύπτουν κενές θέσεις προπτυχιακών φοιτητών, αν υπάρχουν.

Σε περίπτωση που οι φοιτητές του ΠΤΠΕ δεν πληρούν τα κριτήρια επιλογής του ΠΤΠΕ ή σε περίπτωση όπου υπάρχουν ακόμα κενές θέσεις, αυτές συμπληρώνονται από φοιτητές άλλων Τμημάτων του ΠΚ. Η σειρά κατάταξής τους γίνεται με βάση τα κριτήρια του Τμήματος από το οποίο προέρχονται (και όχι του ΠΤΠΕ).

Οι φοιτητές πρέπει να φεύγουν εγκαίρως για τις σπουδές τους στο εξωτερικό και στο πλαίσιο των προθεσμιών της συμφωνίας τους.

Η πλήρης αντιστοίχιση μαθημάτων σε συνεννόηση με τον εκάστοτε διδάσκοντα στο Ίδρυμα Υποδοχής γίνεται **πριν** από τη αναχώρηση του φοιτητή. Τα μαθήματα στη «συμφωνία σπουδών» του φοιτητή θα πρέπει να συμπληρώνουν τον αριθμό των 30 πιστωτικών μονάδων (ECTS) συν ένα μάθημα για ένα εξάμηνο σπουδών.

Όσον αφορά την αντιστοίχιση των μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο Υποδοχής με υποχρεωτικά μαθήματα του ΠΤΠΕ, ο ακαδημαϊκός συντονιστής του ΠΤΠΕ σε συνεργασία με το μέλος ΔΕΠ που διδάσκει το υποχρεωτικό μάθημα ελέγχουν, **πριν** φύγει ο φοιτητής, το περίγραμμα του μαθήματος, ώστε να δοθεί η τελική άδεια στο φοιτητή να το δηλώσει και να το παρακολουθήσει στο εξωτερικό.

Για την αναγνώριση του μαθήματος ΔΑΣ ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

A. Κατάθεση προγράμματος πρακτικής **εκ μέρους των διδασκόντων** μαζί με την τελική βαθμολογία.

B. Συμμόρφωση των τμημάτων προς τις κοινοτικές οδηγίες, όπως αυτές διαμορφώνονται από τους σχετικούς φορείς.

Γ. Οι δευτεροετείς φοιτητές να παρακολουθήσουν τουλάχιστον 13 εργαστήρια και να κάνουν τουλάχιστον 13 παρατηρήσεις σε νηπιαγωγεία (για παιδιά 3-6 ετών) στη χώρα που επισκέπτονται. Αν η επίσκεψη στο εξωτερικό γίνει το χειμερινό εξάμηνο, οι δευτεροετείς φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να κάνουν την πρακτική τους άσκηση στο Ρέθυμνο κατά το εαρινό εξάμηνο. Αυτό όμως θα πρέπει να το δηλώσουν από την αρχή του ακαδημαϊκού έτους.

Δ. Οι τριτοετείς φοιτητές να διδάξουν τουλάχιστον για δύο ημέρες σε νηπιαγωγεία (για παιδιά 3-6 ετών) στη χώρα που επισκέπτονται σε κάθε εξάμηνο.

Ε. Οι τεταρτοετείς από 8 ολόκληρες ημερήσιες διδασκαλίες σε νηπιαγωγεία (για παιδιά 3-6 ετών) στη χώρα που επισκέπτονται σε κάθε εξάμηνο.

Για να θεωρηθεί η παραμονή του φοιτητή στο εξωτερικό επιτυχής θα πρέπει να επιστρέψει:

- με τουλάχιστον 25 πιστωτικές μονάδες (ECTS), γεγονός που πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως, αν ο φοιτητής σπουδάσει στο εξωτερικό για ένα εξάμηνο.
- με τουλάχιστον 17 πιστωτικές μονάδες (ECTS), γεγονός που πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως, αν ο φοιτητής σπουδάσει στο εξωτερικό για ένα τρίμηνο.

Η περίοδος σπουδών του φοιτητή στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως και αντικαθιστά αντίστοιχη περίοδο σπουδών στο Τμήμα.

Τα επιτυχώς εξεταζόμενα μαθήματα στο Ίδρυμα Υποδοχής αντιστοιχίζονται με ανάλογο περιεχομένου μαθήματα στο Ίδρυμα Προέλευσης και βαθμολογούνται αναλόγως. Στην περίπτωση όπου αλφαθητικές κλίμακες πρέπει να αντιστοιχιστούν με αριθμητικές κλίμακες βαθμολόγησης, η αντιστοίχιση έχει ως εξής:

A: 8,5-10

B: 7-8

C: 5,5-6,5

Pass: 5

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις, στις οποίες οι διδάσκοντες του Ιδρύματος Υποδοχής καθορίζουν με επίσημη επιστολή τους την αντιστοίχιση αλφαθητικής και αριθμητικής κλίμακας βαθμολογίας παρέχοντας επαρκή αιτιολόγηση σχετικά με αυτήν.

Κριτήρια επιλογής προπτυχιακών φοιτητών:

- Ο φοιτητής πρέπει να είναι εγγεγραμμένος τουλάχιστον στο δεύτερο έτος. Οι πρωτοετείς φοιτητές αποκλείονται.
- Ο φοιτητής πρέπει να έχει περάσει 20 τουλάχιστον μαθήματα ανεξάρτητα από την κατηγορία τους.
- Ο φοιτητής πρέπει να κατέχει αποδεδειγμένα τη γλώσσα του Ιδρύματος Υποδοχής ή τη γλώσσα διδασκαλίας του Ιδρύματος Υποδοχής στο επίπεδο εκείνο που αναγράφεται στη συμφωνία με το συγκεκριμένο Ίδρυμα.

Σχετικά με τις ισοβαθμίες προπτυχιακών φοιτητών προηγούνται φοιτητές μεγαλύτερων εξαμήνων, εφόσον πληρούν τα υπόλοιπα κριτήρια του ΠΤΠΕ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας φοιτητών ίδιων εξαμήνων, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος στα μαθήματα, ο οποίος δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 7.

- Αιτήσεις φοιτητών οι οποίοι έχουν μετακινηθεί στο παρελθόν γίνονται δεκτές εφόσον έχουν καλυφθεί οικονομικά οι μετακινήσεις φοιτητών οι οποίοι μετακινούνται για πρώτη φορά και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια.

Κριτήρια επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών:

- Η επιτυχής ολοκλήρωση των μαθημάτων των δύο πρώτων εξαμήνων και η εγγραφή τους στο δεύτερο έτος.
- Ο μέσος όρος επίδοσής τους.
- Η αποδεδειγμένη κατοχή της γλώσσας του Ιδρύματος Υποδοχής ή της γλώσσας διδασκαλίας του στο επίπεδο εκείνο που αναγράφεται στη συμφωνία με το συγκεκριμένο Ίδρυμα.
- Η συνεννόηση με τον υπεύθυνο της κατεύθυνσης ή τον επιβλέποντα της εργασίας τους.
- Για μετακίνηση διδακτορικών φοιτητών χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη της τριμελούς συμβουλευτικής Επιτροπής.
- Αιτήσεις φοιτητών οι οποίοι έχουν μετακινηθεί στο παρελθόν γίνονται δεκτές, εφόσον έχουν καλυφθεί οικονομικά οι μετακινήσεις φοιτητών οι οποίοι μετακινούνται για πρώτη φορά και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια.

**Πρακτική Άσκηση (ERAMSUS⁺)
ERASMUS+ για πρακτική / TRAININGSHIP
Κριτήρια επιλογής προπτυχιακών φοιτητών:**

1. Οι φοιτητές να φοιτούν τουλάχιστον στο τρίτο έτος, όταν κάνουν αίτηση για μετακίνηση με το πρόγραμμα Erasmus+ Trainingship.
2. Οι φοιτητές να έχουν ΜΟ τουλάχιστον 7 στα επίπεδα ΔΑΣ Ι και ΔΑΣ ΙΙα.
3. Οι φοιτητές να έχουν ΜΟ τουλάχιστον 7 σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα διδακτικής μεθοδολογίας του Οδηγού Σπουδών τους.
4. Και τα τρία παραπάνω κριτήρια να ισχύουν ταυτοχρόνως.
5. Αιτήσεις φοιτητών οι οποίοι έχουν μετακινηθεί στο παρελθόν γίνονται δεκτές, εφόσον έχουν καλυφθεί οικονομικά οι μετακινήσεις φοιτητών οι οποίοι μετακινούνται για πρώτη φορά και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια.

Πληροφορίες για τη ροή των διαδικασιών και τα έντυπα βρίσκονται στον **Οδηγό Erasmus+**

Πρακτική Άσκηση (ΕΣΠΑ) σε φορείς εντός της Ελλάδας

Στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Π.Τ.Π.Ε.) του Πανεπιστημίου Κρήτης προσφέρεται το μάθημα με τίτλο «Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση» (ΔΠΑ 100) από το ακαδ. έτος 2010-2011.

Περιεχόμενο της ΔΠΑ 100

Στο πλαίσιο του μαθήματος «Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση», οι φοιτητές που το παρακολουθούν ασκούνται σε νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς και άλλους χώρους άτυπης εκπαίδευσης (π.χ. ιδρύματα, κοινωφελείς οργανώσεις με εκπαιδευτικά προγράμματα) για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας κυρίως στους νομούς της Κρήτης, αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι να δοθεί η ευκαιρία στους φοιτητές του Π.Τ.Π.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης να ασκηθούν στην αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων της αγωγής και εκπαίδευσης, τόσο σε σχολικά όσο και σε εξωσχολικά περιβάλλοντα και δομές αγωγής. Με τον τρόπο αυτό, πέρα από τη συνεισφορά τους στην τοπική κοινωνία και στην εκπαιδευτική κοινότητα, επαυξάνουν τα προσόντα τους, αρχίζουν την επαγγελματική τους κοινωνικοποίηση, γνωρίζουν καλύτερα τους φορείς που προσφέρουν αγωγή και εκπαίδευση στο παιδί προσχολικής ηλικίας, μαθαίνουν να συνεργάζονται με άλλους επαγγελματίες του χώρου και είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά τις δοκιμασίες που θα αντιμετωπίσουν στην αναζήτηση επαγγέλματος. Με αυτήν την έννοια, η ΔΠΑ βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων μας στην αγορά εργασίας.

Χαρακτηριστικά μαθήματος, ένταξη στο Πρόγραμμα Σπουδών

Η ΔΠΑ προσφέρεται σε φοιτητές του Π.Τ.Π.Ε. του Παν/μίου Κρήτης που διανύουν το 2^ο εξάμηνο σπουδών και άνω, στο χρονικό πλαίσιο του εκάστοτε ακαδημαϊκού έτους (1 Σεπτεμβρίου-31 Αυγούστου) (με προσφερόμενες θέσεις που καθορίζονται από την εκάστοτε χρηματοδότηση του Προγράμματος) ως επιλεγόμενη, χαρακτηρίζεται ως βαθμολογούμενο μάθημα ελεύθερης επιλογής με κωδικό μαθήματος ΔΠΑ 100, με διδάσκοντα-επόπτη τον Επιστημονικά Υπεύθυνο και πιστώνεται με 4 ECTS. Η ΔΠΑ έχει χρονική διάρκεια δύο (2) μηνών πλήρους απασχόλησης στον φορέα.

Επιλογή φοιτητών

Μετά από τη δημοσίευση Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη ΔΠΑ 100, οι φοιτητές που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτήν αποστέλλουν, εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζεται από την Πρόσκληση, στον Επιστημονικά Υπεύθυνο-διδάσκοντα τη σχετική αίτηση με συμπληρωμένα τα πεδία που απαιτούνται. Για την κάλυψη των προσφερόμενων θέσεων γίνεται επιλογή των φοιτητών με κατάταξη κατόπιν μοριοδότησής τους με βάση τον ακόλουθο αλγόριθμο:

$$0.4 \mathbf{N} + 0.4 \mathbf{M\Delta} + 0.2 \mathbf{E}$$

όπου:

- α) **N**, ο συντελεστής έτους φοίτησης του/της υποψηφίου/ας, λαμβάνει τις ακόλουθες τιμές: π.χ. για το 2^ο έτος σπουδών $n=3$, για το 3^ο έτος $n=5$, για το 4^ο έτος $n=8$, για το 5^ο έτος $n=9$, και το 6^ο έτος $n=10$.
- β) **MΔ** είναι ο μέσος όρος βαθμολογίας στις Διδακτικές Ασκήσεις

γ) Ε είναι ο μέσος όρος βαθμολογίας των μαθημάτων που δηλώνονται από τον φοιτητή στην αίτηση συμμετοχής του.

Η επιλογή των φοιτητών γίνεται από την εκάστοτε Επιτροπή Διδακτικών Ασκήσεων του Π.Τ.Π.Ε., η οποία θα λειτουργεί και ως Επιτροπή Επιλογής Φοιτητών για τη ΔΠΑ 100. Για την κατάταξη των φοιτητών λαμβάνονται υπόψη τα παραπάνω κριτήρια. Τα ονόματα των επιλεγέντων κάθε φορά φοιτητών θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΔΠΑ του Π.Τ.Π.Ε. και στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας του Τμήματος. Μετά την ανακοίνωση της επιλογής των φοιτητών δίνεται χρονική περίοδος πέντε (5) εργάσιμων ημερών για την υποβολή ενστάσεων από τους φοιτητές. Οι ενστάσεις υποβάλλονται στην εκάστοτε Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε., η οποία θα λειτουργεί και ως Επιτροπή Ενστάσεων για τη ΔΠΑ 100, και θα κρίνονται τελεσίδικα από αυτήν. Μετά και την κατανομή των επιλεγέντων φοιτητών στους φορείς ΔΠΑ, η εκάστοτε Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Π.Ε. επικυρώνει τα αποτελέσματα επιλογής και κατανομής των φοιτητών που θα συμμετάσχουν στη ΔΠΑ 100.

Παραδοτέα, αξιολόγηση ασκούμενων

Στο τέλος κάθε μαθήματος «Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης» η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται ως εξής: 1. Κάθε ασκούμενος υποχρεούται να συντάξει και να παραδώσει στον επόπτη του αναλυτική έκθεση αξιολόγησης (κείμενο απολογισμού) για την πρακτική του άσκηση. 2. Ο υπεύθυνος του φορέα άσκησης θα συντάσσει σχετική συνοπτική έκθεση αξιολόγησης του ασκούμενου στον φορέα. 3. Ο διδάσκων-επόπτης, μετά από συνάντηση με τους διευθυντές, τους εκπαιδευτικούς, και τους άλλους εμπλεκόμενους, αλλά και με βάση την προσωπική του εμπειρία από τους ασκούμενους, συντάσσει συνοπτική έκθεση αξιολόγησης για τον κάθε ασκούμενο της ομάδας τους. 4. Θα κατατίθεται η ατομική καρτέλα-ημερολόγιο Πρακτικής Άσκησης του ασκούμενου φοιτητή. Με βάση τα προηγούμενα ο διδάσκων-επόπτης καταθέτει τη βαθμολογία των ασκούμενων φοιτητών. Τα παραδοτέα των φοιτητών ενδέχεται να τροποποιούνται μετά από σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος μετά από εισήγηση του ΕΥ του Προγράμματος.

Επιστημονικά Υπεύθυνος-διδάσκων της Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (ΔΠΑ 100) ορίζεται ο Βασίλειος Οικονομίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Π.Τ.Π.Ε. Σε περίπτωση ανάγκης, τον Επιστημονικά Υπεύθυνο θα τον αντικαθιστούν ο εκάστοτε Πρόεδρος ή ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Π.Τ.Π.Ε.

Πληροφορίες για τη ροή των διαδικασιών και τα έντυπα βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος ([Φοιτητές → Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση](#)).